

## **Høringsinnspill fra Færder kommune:**

### **Rammevilkår for private tjenesteytere i barnevernet –**

#### **Kap 3 Departementets forslag**

##### **3.5.1 Lovfeste barnevernstjenestens adgang til å la seg bistå**

**Forslag:** Etter ulovfestet gjeldende rett kan barnevernstjenesten la seg bistå i å utføre oppgaver som innebærer offentlig myndighetsutøvelse.<sup>71</sup> For å klargjøre rettstilstanden mener departementet at adgangen bør lovfestes i nytt § 2-1 c første ledd.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommuner støtter forslaget.

**Forslag:** Departementet mener at kommunenes generelle plikt til internkontroll ivaretar de sentrale forholdene som sikrer at bistand fra private er lovlig i barnevernet. Kommunen har plikt til å føre internkontroll med utførelsen av oppgaver etter barnevernloven. Plikten følger i dag av barnevernloven § 2-1 annet ledd som vil bli foreslått endret til en bestemmelse om henviser til kommuneloven § 25-1.<sup>72</sup> Det følger av kommuneloven § 25-1 at kommunedirektøren er ansvarlig for å ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommuner støtter forslaget.

##### **3.5.2 Lovfeste at barnevernstjenesten må gjøre noen oppgaver selv**

###### ***Funksjon som leder og stedfortredende leder av barnevernstjenesten***

Departementet legger til grunn at barnevernstjenestens leder må være ansatt i kommunen, evt. i en annen kommune som kommunen har et interkommunalt samarbeid med.<sup>74</sup> Dette omfatter også stedfortredende leder.

Kravet om at lederen og stedfortredende leder må være ansatt i kommunen kommer til uttrykk i nytt § 2-1 c tredje ledd bokstav a.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommuner støtter forslaget.

###### ***Beslutnings- og vedtaksmyndighet***

Departementet foreslår på denne bakgrunn at det presiseres i loven at barnevernstjenesten alene innehar beslutnings- og vedtaksmyndighet. Se forslag til ny § 2-1 c tredje ledd bokstav b.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter denne presiseringen i loven.

###### ***Partsrepresentasjon for barnevernstjenesten i fylkesnemnda***

Hensynet til barnevernstjenestens legitimitet tilsier at barnevernstjenestens ansatte selv møter i forbindelse med fylkesnemndsbehandling. Bestemmelsen foreslås tatt inn i nytt § 2-1 c tredje ledd bokstav c.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter forslaget.

###### ***Igangsetting og gjennomføring av undersøkelse***

Departementet mener derfor at rettssikkerhetshensyn taler for at undersøkelsesprosessen er en oppgave som kun bør utføres av ansatte i barneverntjenesten. Det forutsettes vel å merke at barnevernstjenestene fortsatt skal kunne få bistand fra private i form av sakkyndiges vurderinger, juridisk bistand og bistand fra Bufetat i å utrede omsorgssituasjonen til sped- og småbarn.

Departementet ser at en innskrenking av adgangen til å bruke **private kan øke** risikoen for at barnevernstjenestene ikke vil klare å gjennomføre undersøkelsen innenfor de lovpålagte tidsfristene, og for at kvaliteten på undersøkelsen blir dårligere. Forslag om kompetansekrav og økt bruk av tjenestesamarbeid kan riktignok over tid redusere denne risikoen.

Viktige hensyn trekker dermed i ulike retninger. Departementet har derfor foreløpig ikke konkludert i spørsmålet om barnevernstjenesten skal kunne bruke private tjenesteytere i undersøkelsesarbeidet, og ber om høringsinstansenes syn. Dersom barnevernstjenestene skal igangsette og gjennomføre undersøkelsene selv, foreslås det at dette tas inn i barnevernloven § 2-1 c tredje ledd bokstav d.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommunens vurdering er at det er kommunal barneverntjeneste som må utføre undersøkelsene, og at det kan benyttes sakkyndige og Bufetat for ulike type utredningene, men at analyse, vurdering og beslutning må ligge til barneverntjenesten.

Når det gjelder **juridisk bistand**, legger departementet vekt på at det ofte kan være viktig i et rettssikkerhetsperspektiv at juridiske vurderinger foretas tidlig i en sak. Dersom barnevernstjenesten blir pålagt å gjennomføre undersøkelsesprosessen selv, oppstår et behov for å presisere at de likevel skal kunne innhente juridisk bistand. Dette foreslås i så fall tatt inn i § 4-3 fjerde ledd nytt femte punktum.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommuner støtter forslaget.

Når det gjelder **bistand til utredning av sped- og småbarn**, ble det i Prop. 73 L (2016-2017) Endringer i barnevernloven (barnevernsreform) foreslått at Bufetat kan tilby utredning av omsorgssituasjonen til barn i alderen 0-6 år, jf. barnevernloven § 2-3 nytt tredje ledd bokstav a. Forslaget er vedtatt, og vil tre i kraft med barnevernsreformen i 2022. Departementet legger til grunn at tilbudet vil kunne dreie seg om utredning i sentre for foreldre og barn. Selv om barnevernstjenesten blir pålagt å gjennomføre undersøkelsesprosessen selv, må barneverns-tjenesten kunne benytte Bufetats tilbud om utredning for å ivareta formålet med denne delen av barnevernsreformen. Det er derfor behov for en lovhjemmel som tydeliggjør dette. Forslag om hjemmel for bruk av Bufetats tilbud om utredning av barnets omsorgssituasjon i undersøkelsesprosessen foreslås tatt inn i § 4-3 fjerde ledd nytt sjette punktum.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommuner støtter forslaget. Kommunen vil i tillegg utfra erfaringer med barnevernforsøket foreslå at ideelle foreldre og barn sentere også tas med i dette.

### ***Valg og godkjenning av fosterhjem***

Etter departementets vurdering er valg og godkjenning av fosterhjem til det enkelte barn en oppgave som barneverns-tjenesten, enten det er omsorgskommunen eller fosterhjems kommunen, selv må utføre. Departementet foreslår derfor at kontakten med det potensielle fosterhjemmet, vurderingen om fosterhjemmet er egnet for barnet og den konkrete matchingen av barnet med fosterfamilien må utføres av barnevernstjenestens egne faste eller midlertidig ansatte. Rent administrative oppgaver

bør likevel kunne gjennomføres av en privat tjenesteyter. Se forslag til ny § 2-1 c tredje ledd bokstav e. lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester gjøres følgende endringer:

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter forslaget.

#### ***Lovpålagte oppfølgingsbesøk i fosterhjem***

Departementet har derfor foreløpig ikke konkludert i spørsmålet om barnevernstjenesten selv skal måtte gjennomføre de lovpålagte oppfølgingsbesøk. Departementet ber om høringsinstansenes syn.

Se forslag til § 2-1 c tredje ledd bokstav f. Departementet foreslår samtidig at § 7 tredje ledd i fosterhjemsforskriften endres tilsvarende.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune mener at det er barnevernstjenesten som selv skal gjennomføre de lovpålagte besøkene. Dette er viktig for å kunne ha nødvendig kjennskap til barnets situasjon og ha tilstrekkelig grunnlag for oppfølging av barnet, barnets foreldre og fosterhjemmet. På denne måten vil barnevernstjenesten kunne innhente barnets mening, og benytte det i vurdering av barnets beste når nødvendige beslutninger skal tas. Våre erfaringer fra forsøket har vist viktigheten av tett kontakt mellom barn, foreldre, fosterhjem og kommunen for å kunne tilrettelegge god hjelp. Når kommunen tar et helhetlig ansvar har det virkning for kvalitet og kostnadskontroll, og i varetakelse av de lov pålagte oppgaven knyttet til fosterhjemsomsorgen.

#### ***Gjennomføring av midlertidige akuttvedtak***

Departementet vurderer at gjennomføring av midlertidige akuttvedtak må anses som offentlig myndighetsutøvelse av sterkt inngripende art og styrke. Det taler for at barnevernstjenesten selv må gjennomføre midlertidige akuttvedtak som er fattet av barnevernstjenestens leder. Departementet foreslår at bestemmelsen lovfestes i barnevernloven nytt § 2-1 c tredje ledd bokstav g.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter forslaget.

#### ***Utarbeidelse og evaluering av tiltaks- og omsorgsplan***

Etter departementets vurdering bør det stilles krav om at barnevernstjenesten selv skal utarbeide omsorgsplanen for barnets omsorgssituasjon. Tilsvarende skal gjelde i de tilfellene der barnet samtykker til omsorgsplanen for fremtidige tiltak, jf. § 4-15 fjerde ledd andre punktum.

Departementet mener at også tiltaksplanen ved atferds plasseringer og tiltaksplanen ved vedtatte hjelpetiltak skal utarbeides av barnevernstjenestens ansatte selv. Se forslag til ny § 2-1 c tredje ledd bokstav h.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter forslaget.

### **3.5.3 Tiltak rettet mot leverandører og barnevernstjenester**

#### ***Leverandøroversikt basert på frivillig selvregistrering***

Departementet ber om høringsinstansenes innspill på hva en slik oversikt bør omfatte, herunder om det er tjenlig med opplysning om noen former for pris.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter forslaget, og ønsker at oversikten omfatter; tiltakets målgruppe, ansattes kompetanse, referanser (kommuner som har benyttet tiltaket), evalueringer gjort av tiltaket fra for eksempel dem som har mottatt tjenester, merknader/tilsyn fra fylkesmann og Bufetats godkjenningsmyndighet der dette er relevant. Pris må også fremkomme i oversikten.

#### ***Tiltak for bedre innkjøpsarbeid i kommunene***

Departementet ber om høringsinstansenes innspill til innretningen av en nettbasert veileder for bedre innkjøpsarbeid i det kommunale barnevernet.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter forslaget, og ønsker at innretningen integreres i nytt fagsystem. Erfaringer fra kommunen tilsier at det er viktig at kommunene har tilgang til juridisk bistand og kompetanse på innkjøp. Kommunen bør også kunne få bistand fra NIT og Bufetat i dette arbeidet.

### **4.5 Fosterhjemsområdet departementets forslag**

#### **4.5.1 Forslag om private fosterhjem**

Departementet foreslår at alle ordinære fosterhjem skal ha sin avtale med en kommune alene. Private aktører skal ikke kunne inngå avtale direkte med fosterforeldre i ordinære fosterhjem.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommunene støtter departementets forslag når det gjelder ordinære fosterhjem, om at kommune alene skal ha avtale med ordinære fosterhjem.

Departementet foreslår to alternativer for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem:

☐ Alternativ 1: Private aktører kan tilby spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem som de selv inngår avtale med og tilbyr en pakke av godtgjøring og støttetjenester til. Hjemmene anskaffes av Bufetat.

☐ Alternativ 2: Alle spesialiserte fosterhjem er statlige, dvs. at fosterforeldrene har sin avtale med Bufetat og med kommunen, men ikke også med private tjenesteytere. Alle beredskapshjem er statlige eller kommunale

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Kommunen støtter alternativ 2. kommunen har gjort erfaringer gjennom fire år i forsøke som tilsier at dette er den riktige måten å innrette fosterhjemsarbeidet. Når en privat aktør har avtale direkte med fosterhjemmet, skapes det en avstand mellom barneverntjenesten, barnet og barnets familie, som gjør at våre oppgaver ikke blir løst godt nok. Det kan være vanskelig å få frem barnets mening, og det er for mange aktører og personer, samt at det er den private aktør som setter premissene for forsterkning og faglig innhold. Våre erfaringer har vist at flere private aktører har en faglig innretning som ikke er til barnets beste og en innretning som barneverntjenesten vurderer ikke er riktig. Private aktører har også egne veileder til fosterhjemmene som igjen skaper en distanse mellom kommune og barnet. For å gi barnet best mulig hjelp og de beste tjenestene, er det nødvendig at barneverntjenesten følger tett opp og innhenter barnets egen mening og syn på egen situasjon og egne behov. Barneverntjenestens lovpålagte oppgaver med oppfølging av barnets foreldre og fosterforeldre tilsier også

nødvendigheten av nær og tett kontakt. Barneverntjenesten må være premissleverandør hva gjelder faglig innhold og forsterkning.

#### **4.5.2 Forslag om rekruttering, opplæring og kommunal egenbetaling**

Departementet foreslår at det innføres kommunal egenbetaling når kommunene mottar ordinære fosterhjem fra Bufetat. Departementet foreslår at Bufetat kan kreve kommunen som har bedt om bistand til å plassere barn i fosterhjem, for egenbetaling etter satser fastsatt av departementet. Egenbetaling skal omfatte utgifter til rekruttering og opplæring av fosterhjem. Det foreslås også hjemmel til forskrift om egenbetaling. Se forslag til ny § 9-5 a.

**Høringsinnspill fra Færder kommune:** Færder kommune støtter ikke forslaget. Dersom det er slik at Bufetat får en lovpålagt bistandsplikt til rekruttering av ordinære kommunale fosterhjem, skal ikke kommunene måtte betale egenandel for dette. Hvis det derimot blir endringer, må kommunene få overført økonomisk ramme tilsvarende det Bufetat har i dag for disse oppgavene.

For Færder kommune, ”

Hilde Schjerven, virksomhetsdirektør for Oppvekst